

Zadar

([tal.](#) Zara) je mesto v [Chorvátsku](#) pri [Jadranskom mori](#). Žije tu asi 75 tisíc obyvateľov. Staré mesto bolo postavené na polostrove, ktorý obkolesujú mohutné staré hradby a počas tureckých nájazdov sa jeho obyvatelia chránili jednoduchým prekopaním šije, čím mesto oddelili od pevniny.

Už v [9. storočí pred Kr.](#) bol dnešný Zadar osídlený [ilýrskym](#) kmeňom [Liburnov](#). V období tesne pred prechodom do nášho letopočtu Zadar pripadol do správy [Rímskej ríše](#), kde však mal svoju autonómiu. Po páde západorímskej ríše sa stal centrom Dalmáckej provincie vo [Východorímskej](#) (Byzantskej) ríši a sídlom jej správcu. Na začiatku [11. storočia](#) prišli do Zadaru prví [Slovania](#) a rýchlo sa zmocnili vlády nad mestom. Neskôr v [12. storočí](#) bojoval Zadar často s [Benátkami](#), po niekoľkých útokoch, ale prehral a bol vyplienený vojskami Benátok a [štvrtej krížovej výpravy](#). Nasledovalo niekoľko povstaní, ale aj tak bol Zadar pripojený pod [uhorskú](#) vládu. Tá ho o niekoľko storočí neskôr predala naspäť Benátčanom. Nová benátska vláda zrušila mestu jeho autonómiu, čo viedlo k stagnácii. Po páde Benátskej republiky na konci [18. storočia](#) pripadol pod správu [Habsburskej monarchie](#).

Po [prvej svetovej vojne](#) sa v roku [1920](#) stal podľa Rapallskej zmluvy súčasťou [Talianka](#). Za [druhej svetovej vojny](#) bol ako dôležitá fašistická pevnosť veľa razy bombardovaný [britským](#) a americkým letectvom. Po oslobodení v roku [1944](#) bol Zadar v rámci Chorvátska začlenený do [Juhoslávie](#). Po vojne sa stalo mesto turistickým centrom.

V Zadare sú pozostatky z rímskeho obdobia, sú to najmä časti opevnenia, z ktorých bola väčšina zbúraná za čias rakúskej nadvlády. Zachovalo sa rímske [fórum](#), [chrám](#) sv. Donáta z [9. storočia](#), vedľa neho veža a zvonica, [bazilika](#) sv. Anastázie z [12. storočia](#) a niekoľko [kostolov](#) a [kláštorov](#) zo [stredoveku](#).

Novodobé pamiatky sú najmä Morský organ a Pozdrav slnku. Morský organ sa nachádza na brehu mora v západnej časti mesta a sú to vlastne biele schody, ktoré ukrývajú rúrky a pri najmenšom pohybe vln a vetra vydávajú príjemnú a zvláštnu melódiu. Vedľa Morského organu, tiež na brehu mora sa nachádza umelecké dielo Pozdrav slnku od architekta Nikolu

Bašiča. Táto zaujímavosť – kruh s priemerom 22 metrov, ktorý je zapustený do zeme - je postavená na základe hry svetla. **Partnerské mestá:** Banská Bystrica a Zlaté Moravce zo Slovenska

